

KULUÇKALIK YUMURTALAR

Dr. Çetin KOÇAK

E.Ü. Ziraat Fakültesi

Yumurtlama ile kuluçka arasında geçen süre içinde yumurtalara uygulanacak işlemlerin kuluçka sonuçları üzerinde büyük etkileri vardır. Bu nedenle yüksek kuluçka randımanı sağlayabilmek için aşağıdaki öneriler yerine getirilmelidir:

1. Eğer kuluçkalık yumurtalar çiftleşme kümesinde uzun süre folluklarda bırakılırsa kırılma, çatlama ve tozlanma meydana gelir. Öyleyse yumurtaları mümkün olduğu kadar çabuk toplamak ve kümesteki geçici depolama odasına yerleştirmek gerekir. İlk yumurtaların toplanmasına sabah saat 9'da başlanmalı ve toplama işlemi bütün gün boyunca mümkün olduğu kadar sık sık yinelenmelidir. Günde enaz 3 toplama amaç olmalıdır.

2. Folluklardan toplanan yumurtalara fumigasyon uygulanmalıdır. Folluk çevresindeki bazı bakteri türlerinin bulaşmasını önlemek mümkün değildir. Bu nedenle infeksiyonun yayılmasını önlemek, durdurmak bakımından yumurtlamadan sonra çok çabuk fumigasyon yapılması önerilmektedir.

3. Fumigasyon odasından geçen yumurtalar çiftleştirme kümeslerinden hem daha temiz ve hem de serin olan yumurta odasına alınmalıdır.

4. Yumurta muhafaza odasının sıcaklığı 10-15°C (en iyisi 12,5°C) ve nisbi nemi % 65-70 dolaylarında olmalıdır.

5. Yumurtalar, muhafaza odasında raflara sivri uçlar aşağıya gelecek şekilde ve 45° kadar yana yatırılmış olarak dizilirler.

6. Yumurtalar, muhafaza odasında en çok 2 hafta tutulabilirler. On günden daha uzun süre bekletilen yumurtaların günde bir kez çevrilmeleri gerekir. Çevirme işlemi, rafların eğimi-

ni değiştirmek için bir tarafına takoz koyarak kolaylıkla yapılabilir.

7. Yumurtaları kuluçka makinasına koymadan önce sıcaklıkları 24°C ye kadar yükseltilmelidir.

Belirtilen öneriler gerçekleştirilirse ve ayrıca kuluçkalık yumurtaların seçiminde de titizlik gösterilirse uygun kuluçka koşulları altında her zaman yüksek randıman beklenebilir.

Kuluçkalık yumurtaların seçiminde göz önüne alınacak noktalar da aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

Ağırlık : Yüksek çıkış gücü sağlayabilmek için yumurtalar belirli ağırlıkta olmalıdır. Çok küçük yumurtalarla çok büyük yumurtaların kuluçkalık olarak kullanılması doğru değildir. Tavuk yumurtaları için en uygun ağırlıklar 55-65 g arasındır.

Biçim : Kuluçkalık yumurtaların çok uzun veya yuvarlak olması istenmez. Çünkü bu tip yumurtalardan da iyi kuluçka sonuçları elde edilemez. Yumurtalar düzgün elipsoid bir şekil göstermeli, yani eni boyunun aşağı yukarı dörtte üçü kadar olmalıdır.

Kabuk : Kuluçkalık yumurtaların kabukları düzgün, pürüzsüz temiz ve sağlam olmalıdır. Kabuktaki engebeler, kireç birikimleri, kirlilik veya çatlaklık yumurtanın kuluçkalık değerini azaltır.

İç yapı : Yumurtanın iç yapısı kontrol lâmbası ile anlaşılabilir. Şalaz bağlarının kopuk oluşu, yani sarının hareketi ve kabuk altında lekeler bulunduğu saptanan yumurtalar kuluçkalık olarak kullanılmaz.

Döllülük : Kuluçkalık yumurtalar döllu olmalıdır. Yeter sayıda horoz bulunan sürülerden alınan yumurtaların normal koşullarda % 90'ın üzerinde tohumu olduğu kabul edilir. Bunun için bir horoza düşen tavuk sayısının 10-15 arasında olması uygundur.